

Radicale vernieuwing zorg

Ondersteund door

Kennismaking met minister Helder

Geplaatst op 6 april 2022

Op deze foto van links naar rechts: Carlijn van Aalst, Martijn Fuldner, Jan Bauer, Lonneke Visser, minister Conny Helder, Isabelle van der Wijk, Thijs Houtappels en Marthijn Laterveer

Op 23 maart 2022 was er vanuit LOC Waardevolle zorg (initiatiefnemer en ondersteuner van Radicale vernieuwing) een kennismakingsgesprek met minister

Helder van Langdurige zorg en sport. Hierbij waren Carlijn van Aalst (coördinator Radicale vernieuwing GGZ), Isabelle van der Wijk (coördinator Radicale vernieuwing zorg) Marthijn Laterveer (coördinator vanuit LOC en Radicale vernieuwing) aanwezig, maar uiteraard ook de mensen uit ons netwerk. Uit cliëntenraden en de vernieuwingsbewegingen. Carlijn, Isabelle en Marthijn vatten de middag samen.

Medezeggenschap en radicale vernieuwingsbewegingen in de praktijk

Tijdens deze kennismaking wilden we graag met de minister delen wat medezeggenschap en radicale vernieuwingsbewegingen in de praktijk betekenen. Hoe we werken aan waardevolle zorg waarbij de relatie tussen de mens die zorg nodig heeft, de naasten en de professionals centraal staat. De kans om te benadrukken dat we er samen voor zorgen dat de zorg om mensen draait. Dat alle wetten, systemen, gewoonten en protocollen ondersteunend moeten zijn aan die gedachte. En het was een mogelijkheid om te vertellen hoe LOC deze activiteiten ondersteunt en stimuleert. LOC koos ervoor om bij de kennismaking met de minister mensen uit cliëntenraden en vernieuwingsbewegingen aan het woord te laten.

Verwachtingen delen in de trein

Martijn Fuldner (persoonlijk begeleider met ervaringsdeskundigheid van HVO-Querido), Lonneke Visser (creatief therapeut Zonnehuisgroep Amstelland) en Carlijn van Aalst (coördinator Radicale vernieuwing langdurige ggz, LOC) ontmoetten elkaar al in de trein. Dat was fijn want het is best spannend om een minister te ontmoeten. Martijn vertelde dat hij de afgelopen dagen al aan de bezoekers van het respijthuis

(in [dit videofragment](#) vertelt Martijn kort wat het respijthuis is en doet) had gevraagd wat hij aan de minister moest meegeven. Wat vooral de wens was is dat we ons gesteund zouden voelen door de minister in waar we aan werken. Namelijk om steeds de ondersteuning te blijven afstemmen op wat van waarde is voor mensen die zorg ontvangen, hun naasten en de medewerkers. Ook als dat betekent dat we soms de ruimte moeten nemen van regels en protocollen af te wijken. Lonneke en Martijn herkenden veel van elkaars wensen maar ook dilemma's die daarbij komen kijken.

Mooi begin met complimenten

Aangekomen bij het ministerie van VWS, zaten we om een tafel in een hoge toren. Niet bepaald de omgeving van de dagelijkse zorgpraktijk, maar vol vertrouwen dat we over konden brengen wat in de praktijk leeft en van belang is.

Marthijn Laterveer (coördinator LOC) startte met een korte introductie over het werk van LOC waarin [Waardevolle zorg](#) het cement is van alles wat we doe. Wat een mooi begin: de minister begon met een compliment dat ze ziet hoe de praktisch toepasbare trainingen en ondersteuning van LOC aan cliëntenraden echt in de praktijk helpt om de stem van cliënten te versterken. 'En dat is heel belangrijk', benadrukte de minister.

Jan Bauer (voorzitter centrale cliëntenraad Florence) vertelde hoe de cliëntenraad zijn werk verricht. Hoe de cliëntenraad lokale medezeggenschap stimuleert en met de bestuurder in gesprek is over onderwerpen als passende zorg, huisvestingsvraagstukken en zorgtechnologie. Hij stipt daarbij aan dat het een uitdaging is om burgers die kort verblijven in een zorgorganisatie goed te vertegenwoordigen. Mensen blijven langer thuis en er wordt een groter beroep gedaan op mantelzorgers en vrijwilligers. Het vraagstuk hoe zorgtechnologie helpend kan zijn bij behoud van zelfstandigheid, langer thuiswonen en in de verpleeghuizen houdt hen ook bezig. Eén van de belangrijkste onderwerpen vindt Jan de zoektocht om goed personeel te vinden en te binden. LOC helpt daarbij om de deskundigheidsbevordering van cliëntenraden verder te brengen. Samen met bestuur staan ze ervoor om het leven een beetje mooier te maken. De minister hoort graag de ervaringen en oplossingen vanuit de praktijk, want elk gesprek levert weer nieuwe inzichten. Jan geeft graag de ideeën over vastgoed op schrift mee aan de minister.

Balans tussen ruimte om aan te sluiten en planmatig werken aan kwaliteit

De minister vond het waardevol om te horen dat LOC diverse vernieuwingsbewegingen heeft gestart. En dat we het daarmee mogelijk maken het goede gesprek binnen en tussen zorgorganisaties te voeren.

Lonneke vertelde hoe ze binnen Zonnehuisgroep Amstelland onder medewerkers 182 verhalen hebben opgehaald over persoonsgericht werken. Het is een vorm van kwalitatief onderzoek, waarin 'micro stories' het vertrekpunt vormen om inzicht te krijgen in de vraag of en hoe medewerkers persoonsgericht werken ervaren en er betekenis aan geven.

Het is niet alleen het mooie verhaal, waardoor je je medewerker veel beter ziet en leert kennen, maar je hebt juist ook de dilemma's in beeld. Een voorbeeld uit een van de verhalen: 'Ik kan niet persoonsgericht werken want ik moet veel onnodige procedures en administratie doen. Die gaan van mijn tijd af om echt naar iemands verhaal te luisteren. Wat soms van groot belang is voor iemands welbevinden, die tijd om naar iemand te luisteren, er te zijn'. Zonder aarzeling vertellen medewerkers hun verhaal. En je leest zo duidelijk in het verhaal wat er binnen de invloedssfeer zit en daarbuiten. Daar kun je iets mee, voor medewerker, team en organisatie, geeft Lonneke aan.

'Meetbaarheid' is nu dominant, maar het gaat om anders verantwoord. We omarmen niet de waarden en werkwijze die passen bij de bedoeling, bij doen wat nodig is, bij ruimte voor de professional. Herwaardeer (inter)subjectiviteit en betrek daar vooral cliënten, familie, medewerkers en vrijwilligers bij. Zodat we leren en verbeteren. Leren en reflecteren is anders dan sturen en controleren. Bij het eerste gaat het om het proces, bij het tweede meer om de prestatie. Hoe doe je dat dan met die verhalen, eruit halen waar je trots op bent, waar vragen liggen, wat echt verbeterd moet worden en hoe verantwoord je je daarover? Maar bovenal wat vinden we wel en niet acceptabel, op welk verhaal zijn we trots en welk verhaal vinden we onacceptabel? En wat zijn daar dan de rode draden in?

Lonneke vertelt dat Radicale vernieuwing voor haar in de praktijk belangrijk is. Daar worden deze dilemma's gedeeld – want die worden in meer organisaties gevoeld – en versterken we elkaar in de beweging van regels naar relaties. Ze doet de uitnodiging om samen met de 'systeempartners' deze waardevolle zoektocht voort te zetten, die in haar optiek bijdraagt en leidt tot de juiste zorg.

De minister herkent het evenwicht tussen enerzijds vertrouwen en ruimte geven aan de professional en anderzijds het planmatige werken. In dat laatste moeten we niet doorslaan. Elke persoon is uniek en per persoon kan het ene moment iets anders belangrijk zijn dan het andere moment. De zorgverlener moet daar nieuwsgierig in mee EN er moet iets zijn van planmatigheid. Daarin de balans zoeken is soms best lastig. Dat zijn dilemma's die bij elkaar moeten komen. Thijs Houtappels (bestuurder Zonnehuisgroep Amstelland) en Isabelle van der Wijk (coördinator [Radicale vernieuwing zorg](#)) kunnen dat bevestigen. Vanuit Radicale vernieuwing zijn we hiermee bezig. En de minister wil er graag over blijven uitwisselen de komende tijd.

In de wijk sterker worden en leren

Martijn vertelde over zijn werk in het Respijthuis Amerbos van HVO-Querido in Amsterdam. Zijn droom is om meer plekken te creëren in de wijk waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten, een kopje koffie drinken, mee-eten, aan herstel bevorderende activiteiten kunnen meedoen en zelfs logeren. Plekken waar mensen zich welkom voelen, tot rust kunnen komen, een begin kunnen maken in hun herstel of verder werken aan hun herstel. Waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ervaring kunnen opdoen, sociaal sterker worden en leren. Voor de wijk, door de wijk en vooral met de wijk.

De beweging Radicale vernieuwing heeft hem geïnspireerd om groot te dromen, uit zijn veilige zone te stappen en naar aanleiding van die droom te kijken welke stappen er nu gemaakt kunnen worden om zo dichtbij de droom uit te komen.

De minister reageerde oprecht geïnteresseerd en wil graag op bezoek komen. Ze is met name geïnteresseerd wat 'de wijk' precies is. Martijn vertelt aanvullend over de 'community living' plekken van HVO-Querido en de herstelacademie. De minister zegt hier enthousiast over te zijn ('en dat zeg ik niet tegen iedereen').

Er was ook een spannend moment voor Martijn, waarin hij om moest gaan met de angst die hij voelde opkomen. Hoe hij dat ervaren heeft en hoe de minister daarmee om ging lees je ook in het [blog dat hij zelf](#) schreef over het bezoek.

Tot slot hebben we afgesproken de contacten te onderhouden en de minister uitgenodigd om nader kennis te maken met meer mensen uit ons netwerk. Waarbij we altijd bereid zijn mee te denken met dilemma's die de minister ervaart in haar werk. En graag onze dilemma's en ervaringen met de minister willen delen. Mogelijk is ze in de gelegenheid een bijdrage te leveren aan het programma van de [Week van de Medezeggenschap](#) of van de [Week van de Radicale vernieuwing](#).

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Beweging verbreden en verdiepen](#), [Samenwerken vanuit een gedeelde visie](#)

Trefwoorden: [clientenraad](#), [Regels](#), [samen werken](#), [Van regels naar relaties](#)